

The Hebrew University of Jerusalem

Syllabus

OPEN SPACE PRESERVATION: LEGISLATION & PLANNING - 71341

Last update 06-10-2021

HU Credits: 2

Degree/Cycle: 1st degree (Bachelor)

Responsible Department: Plant Science in Agriculture

Academic year: 0

Semester: 1st Semester

Teaching Languages: Hebrew

Campus: Rehovot

Course/Module Coordinator: Menachem Zalutzki

Coordinator Email: Zalutzki@zahav.net.il

Coordinator Office Hours: Tuesday 20:00

Teaching Staff:

Mr. Menachem Zalutzki,
Ms. Naama Ringel

Course/Module description:

The course discusses the significance of open spaces and their public values, and policy measures that contribute to their preservation.

Course/Module aims:

Acquire basic knowledge about landscapes in Israel: their characteristics, condition, statutory status, significance, potential threats. How the concept of protection and preservation of open spaces evolved in Israel and in universal norms. Means for protection of open spaces through legislation and planning. Basic knowledge in examination of spatial schemes at different scales referring to open spaces. Development policy, land uses and conservation in the past and present, and their actual impact on open spaces preservation. Policies and measures for sustainable development - promoting values of nature and environment.

Learning outcomes - On successful completion of this module, students should be able to:

Basic knowledge of landscapes in Israel, their different designations and various means for protection.
Knowledge about spatial planning schemes, laws and official administration of open spaces.
Describe the policy for open spaces in Israel

Attendance requirements(%):

80

Teaching arrangement and method of instruction: Lectures

Course/Module Content:

- 1.background- basic concepts in the landscape field- Major factors leading to erosion and depletion of open spaces.
- 2.landscapes - Status: quantity, continuity, statutory protection, construction patterns built-up areas. Functional open space.
- 3.Principles and issues in the design of open spaces
- 4.Planning issues, legislation and protection
- 5.Land Policy

-
6. Analysis and evaluation methods
  7. Outdoors Recreation
  8. Biodiversity and ecosystems in landscapes
  9. The economic value of landscapes
  10. tools and measures for the maintenance of open spaces
  11. Legislation
  12. Sustainable Development

Required Reading:

Reading material will be sent prior to each lesson

Additional Reading Material:

אלתרמן ר., האן א., 2004, "הכלים לשמירה על שטחים פתוחים – מה ניתן ללמוד ממדינות אחרות וליישם בישראל?", המרכז לחקר העיר והאזור, טכניון, חיפה.

אפלבוים ל., 1998, "תמורות מבניות ומוסדיות במרחב הכפרי בישראל", אופקים בגיאוגרפיה, 48-49, עמ' 9-24.

בן דוד א., 2010, "איומים בתחום התכנון והבניה בשמירה על השטחים הפתוחים בישראל", החברה להגנת הטבע.

האן א., 2004, "שימושים חורגים בשטחים החקלאיים פתוחים", מכון ירושלים לחקר ישראל.

האן א. (עורכת), 2011, פארקים ואזורי נופש מטרופולינים בישראל, מכון ירושלים לחקר ישראל.

טל א., 2006, הסביבה בישראל, הוצאת הקיבוץ המאוחד.

כץ י., 2004, "לעצור את הדחפור", אוניברסיטת בר אילן.

מזור א., 1993, "משאב הקרקע בתכנון המרחבי", מתוך: ישראל 2020: תוכנית אב לישראל בשנות האלפיים, דוח שלב א - כרך ג, טכניון, חיפה.

ספריאל א. (עורך), 2010, התכנית הלאומית למגוון ביולוגי בישראל, המשרד להגנת הסביבה.

פליישר ע., צור י., בר א.ט., 2000, "הערך הכלכלי של שטחים פתוחים בישראל: חופים, פארקים מחוץ לעיר ופארקים עירוניים", המכון לחקר שימושי קרקע, קק"ל.

פפאי נ., 2004, "חוק שמירת הסביבה החופית", מקרקעין, 5/ג, 49.

פרנקל א., 2001, "פתוח מול פיתוח – הפסד השטחים החקלאיים במדינת ישראל בשנות האלפיים", מרכז לחקר העיר והאזור, טכניון, חיפה.

צבן ח. וחובריו, 2004, "חקלאות בת-קיימא במכלול שמירת ערכם של שטחים פתוחים בישראל", יער, כתב עת ליער, חורש וסביבה, קק"ל, גליון מס' 5-6.

קפלן מ., 1996, "מערכת השטחים הפתוחים", מתוך: 'ישראל 2020: תכנית אב לישראל בשנות האלפיים', טכניון, חיפה.

קפלן מ., 2004, "נחלי ישראל, מדיניות ועקרונות תכנון", המשרד לאיכות הסביבה.

קפלן מ., 2004, "אינדיקטורים בתחום השטחים הפתוחים", מתוך: פייטלסון ע. (עורך), אינדיקטורים לפיתוח בר קיימא בישראל, מכון ירושלים לחקר ישראל, עמ' 62 - 87.

קפלן מ., 2010, תכנית מתאר ארצית ליער ולייעור [תמ"א 22] - מסמך מדיניות, קרן קיימת לישראל.

קפלן מ., רינגל נ., אמדור ל., 2011, חקלאות נופית - חקלאות בת-קיימא, נקודת חן.

רוזנטל ג. וחובריו, 2009, "אומדן הערך הכלכלי של שטחים פתוחים", מכון דש"א.

שטרן א., 2004, "התוויה ותכנון של שמורות ביוספריות בישראל", הרשת הגיאוגרפית, כרך 1 (1), עמ' 2-15. www.geo-network.bgu.ac.il

שפירא ע., האן א., 2008, שטחים ציבוריים פתוחים בערים - מדריך למתכנן, המשרד להגנת הסביבה, משרד הפנים, משרד הבינוי והשיכון.

שקדי י., שדות א., 2000, "מסדרונות אקולוגיים בשטחים פתוחים: כלי לשמירת טבע", פרסומי חטיבת המדע, רשות הטבע והגנים.

סביבות תכנון ואחרים, 2003, "מדיניות וכלים לשמירה על שטחים פתוחים: תיקי כלי, עקרונות פעולה והמלצות", המשרד לאיכות הסביבה, רשות הטבע והגנים, קק"ל והחברה להגנת הטבע. www.ios.org.il

Curry, N. and M. Winter, 2000, "The transition to environmental agriculture in Europe: Learning processes and knowledge network", *European Planning Studies*, Vol. 8 (1): 107-121.

Hersperger A.M., 1994, "Landscape Ecology and its Potential Application to Planning", *Journal of Planning Literature*, 9 (1): 15 - 29.

Price M.F., 1996, "People in Biosphere Reserves: An Evolving Concept", *Society and Natural Resources*, 9: 645-654.

אתרי אינטרנט:

אתר המשרד להגנת הסביבה: <http://www.il.gov.sviva.il>

אתר משרד הפנים: <http://www.il.gov.pnim.il> - ניתן למצוא את החלטות מוסדות התכנון וכן את הוראות התמ"א ותמ"מ.

אתר המיפוי של משרד הפנים: <http://www.il.gov.moin.gis.il> - ניתן לצפות בתשריטים של תכניות ארציות מחוזיות ומקומיות.

אתר רשות שמורות הטבע והגנים: <http://www.il.org.parks.il>

אתר הקרן הקיימת לישראל: <http://www.il.org.kkl.il>

אתר החברה להגנת הטבע : <http://il.org.teva.www>
אתר השטחים הפתוחים : <http://il.org.ios.www>
אתר מכון דש"א : <http://il.org.deshe.www>
אתר נקודת ח"ן : <http://il.org.hen-nekudat.www>
אתר קמפוס טבע, אוניברסיטת תל אביב : <http://il.ac.tau.campusteva.www>

במהלך הקורס הסטודנטים יופנו לספרות מתאימה לכל אחד מהשיעורים.

Course/Module evaluation:

End of year written/oral examination 0 %

Presentation 0 %

Participation in Tutorials 0 %

Project work 60 %

Assignments 25 %

Reports 15 %

Research project 0 %

Quizzes 0 %

Other 0 %

Additional information:

-